

**Εθνικός
Οργανισμός
Μεταμοσχεύσεων**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ**

Από τη Δωρεά Οργάνων στη Μεταμόσχευση

**Ο ρόλος του ΕΟΜ &
Η Κοινωνική Διάσταση της Δωρεάς Οργάνων**

Αθηνά Γόμπου

Δ/ντρια Ιατρικής Υπηρεσίας ΕΟΜ

Σύρος

Μάιος 2009

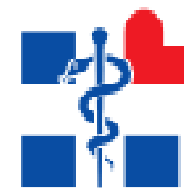
Δωρεά Οργάνων → Μεταμόσχευση

- Ⓢ Ιστορία 50 χρόνων ...
- Ⓢ Η μεταμόσχευση αποτελεί την **πιο αποτελεσματική** σε συνάρτηση και με το κόστος της (**cost-efficient**) **θεραπεία** για την τελικού σταδίου νεφρική ανεπάρκεια.
- Ⓢ Το σπουδαιότερο παράγοντα στην εξέλιξη των μεταμοσχεύσεων αποτελεί η **ύπαρξη** ή όχι κατάλληλων και επαρκών **μοσχευμάτων**.
- Ⓢ Τα μοσχεύματα προέρχονται από **πτωματικούς εγκεφαλικά νεκρούς** δότες ή από **ζώντες δότες** μόνο στην περίπτωση του νεφρού.

Ν.Π.Ι.Δ.
Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης
Νόμος 2737/ 1999

- Σκοπός: Η υποβοήθηση του Υπουργείου Υγείας στη χάραξη εθνικής πολιτικής στον τομέα των μεταμοσχεύσεων
- Υπεύθυνος για τη διάδοση της ιδέας δωρεάς οργάνων και ιστών και για το συντονισμό της μεταμοσχευτικής διαδικασίας.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ
&
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

Ν.Π.Ι.Δ. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης Νόμος 2737/ 1999

- Εισηγείται τους όρους, τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των μεταμοσχεύσεων καθώς και τη σύνταξη κώδικα δεοντολογίας για τη λειτουργία των Μονάδων Μεταμοσχεύσεων
- Οργανώνει και συντονίζει σε τοπικό, κρατικό και διακρατικό επίπεδο τη διακίνηση των μοσχευμάτων
- Συνεργάζεται με αντίστοιχους οργανισμούς και μεταμοσχευτικά κέντρα του εξωτερικού για την προμήθεια και ανταλλαγή μοσχευμάτων
- Καταγράφει τους δωρητές οργάνων, τους δυνητικούς δότες και τους υποψηφίους λήπτες οργάνων
- Προωθεί και οργανώνει την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του κοινού για την διάδοση της Ιδέας της Δωρεάς Οργάνων και την αύξηση του αριθμού των μοσχευμάτων

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΩΝ

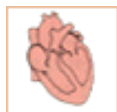
ΜΥΕΛΟΥ ΤΩΝ ΟΣΤΩΝ

Ζώντες δότες με παρόμοια ανοσολογική ταυτότητα με αυτήν του λήπτη

ΣΥΜΠΑΓΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

Πτωματικές: εγκεφαλικά νεκρός δότης
Ζώσεις: δότης συγγενής 1^{ου} ή 2^{ου} βαθμού

ΟΡΓΑΝΑ ΠΟΥ ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΟΝΤΑΙ

ΕΝΑΣ ΔΟΤΗΣ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΒΟΗΘΗΣΕΙ ΜΕΧΡΙ ΚΑΙ 20 ΑΝΘΡΩΠΟΥΣ !!!

ΟΦΘΑΛΜΟΙ

ΠΝΕΥΜΟΝΕΣ

ΗΠΑΡ

ΝΕΦΡΟΙ

ΕΝΤΕΡΟ

ΚΑΡΔΙΑ
ΚΑΡΔΙΑΚΕΣ ΒΑΛΒΙΔΕΣ

ΠΑΓΚΡΕΑΣ

ΔΕΡΜΑ

ΟΣΤΑ

ΔΩΡΗΤΗΣ / ΔΟΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΔΩΡΗΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΝ

Ο δηλών εν ζωή εγγράφως την επιθυμία δωρεάς οργάνων & ιστών μετά θάνατον

ΔΟΤΗΣ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΔΥΝΗΤΙΚΟΣ Δότης:

Ο εγκεφαλικά νεκρός, με μηχανική υποστήριξη των βασικών λειτουργιών

ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΣ Δότης:

Ο εγκεφαλικά νεκρός δότης από τον οποίο αξιοποιήθηκε ο τουλάχιστον μύσχυμα

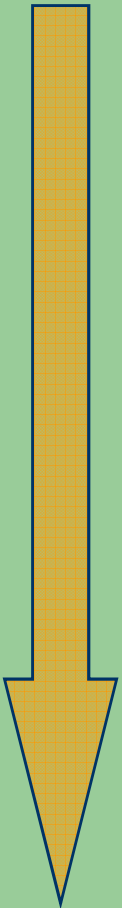

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΩΡΕΑΣ ΟΡΓΑΝΩΝ

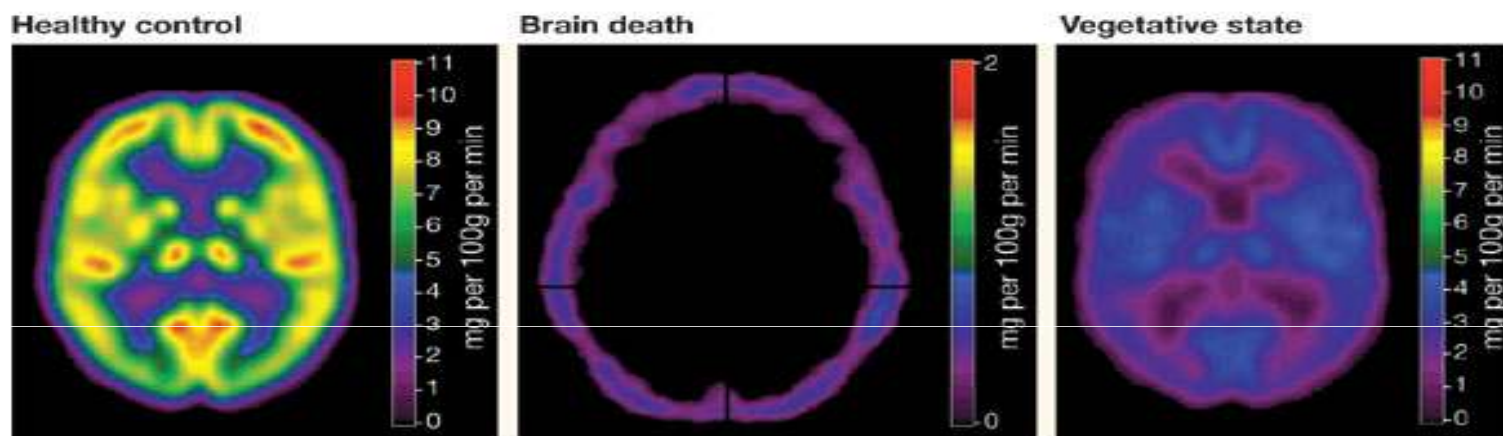
- Σοβαρή Εγκεφαλική Κάκωση / Βλάβη
- Εντοπισμός δυνητικού δότη
- Διάγνωση εγκεφαλικού θανάτου
- Ενημέρωση **Ε.Ο.Μ.**
- Κλινική συντήρηση του δότη
- Προσέγγιση συγγενών από Ιατρό Μ.Ε.Θ. & Σ.Μ.
- Συναίνεση
- Ενημέρωση **Ε.Ο.Μ.**
- **Ε.Ο.Μ.:** Ενημέρωση – Συντονισμός αρμόδιων Μεταμοσχευτικών Κέντρων για τη Λήψη των Οργάνων.
- Λήψη οργάνων
- **Ε.Ο.Μ.:** Επιλογή κατάλληλων Ληπτών Βάσει Εθνικής Λίστας Υποψηφίων
- Μεταμόσχευση
- Ενημέρωση συγγενών

ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΟΣ ΘΑΝΑΤΟΣ

Ορισμός: **Η ολοκληρωτική, μη αναστρέψιμη καταστροφή του εγκεφάλου (εγκεφαλικό στέλεχος)** που αδυνατεί να διατηρήσει την εσωτερική ομοιόσταση του οργανισμού (αναπνοή, καρδιοαγγειακή λειτουργία)

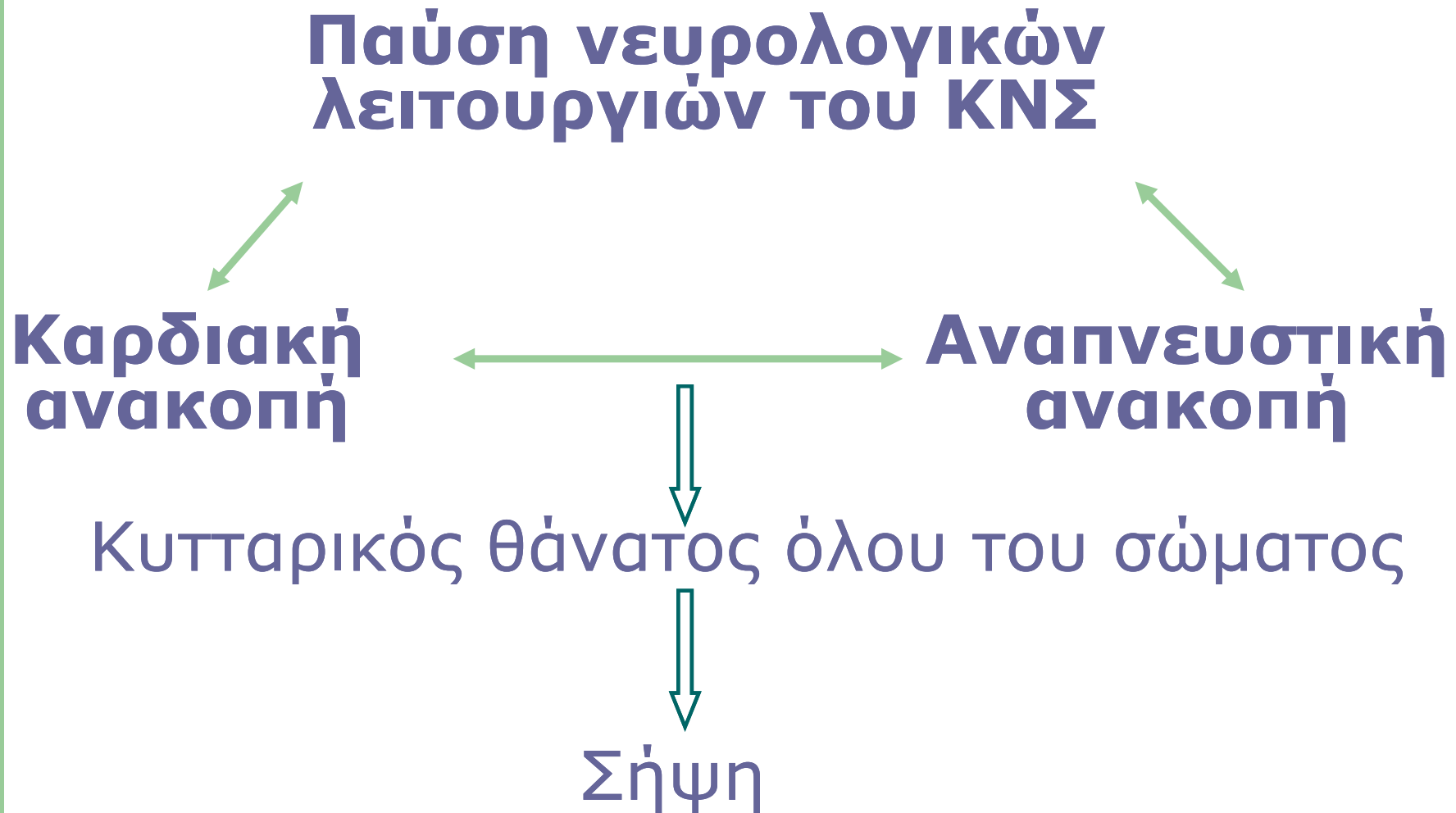

Copyright © 2005 Nature Publishing Group
Nature Reviews | Neuroscience

Χρόνια Φυτική Κατάσταση: Ο εγκέφαλος έχει υποστεί σημαντική βλάβη με αδυναμία διατήρησης της εξωτερικής ομοιόστασης από βλάβη του φλοιού (επικοινωνία με το περιβάλλον) αλλά διατηρεί ανέπαφη και λειτουργική την εσωτερική ομοιόσταση (αναπνοή - καρδιοαγγειακή λειτουργία)

Η διαδικασία επέλευσης του Θανάτου

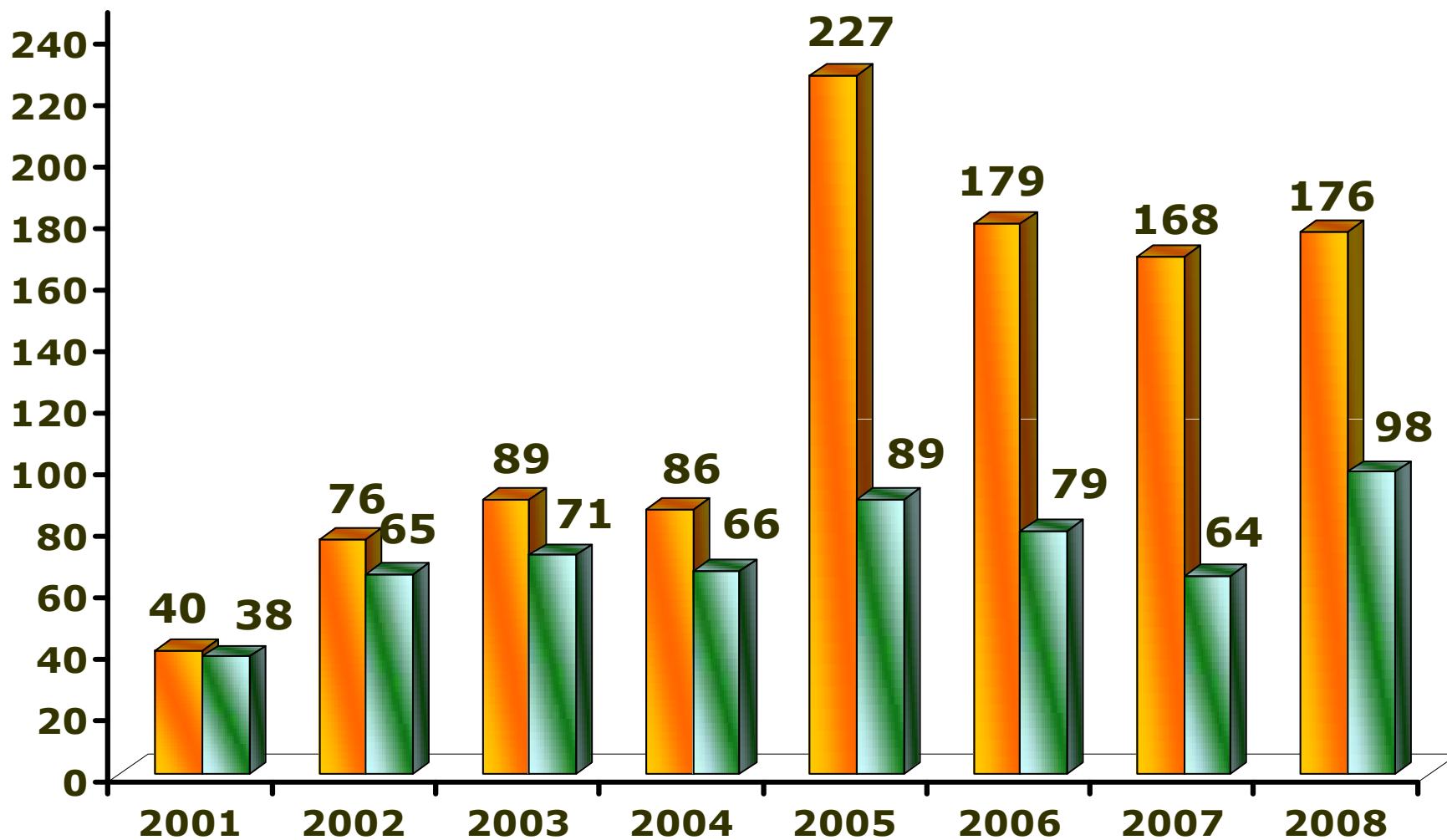

ΔΟΤΕΣ 2001-2008

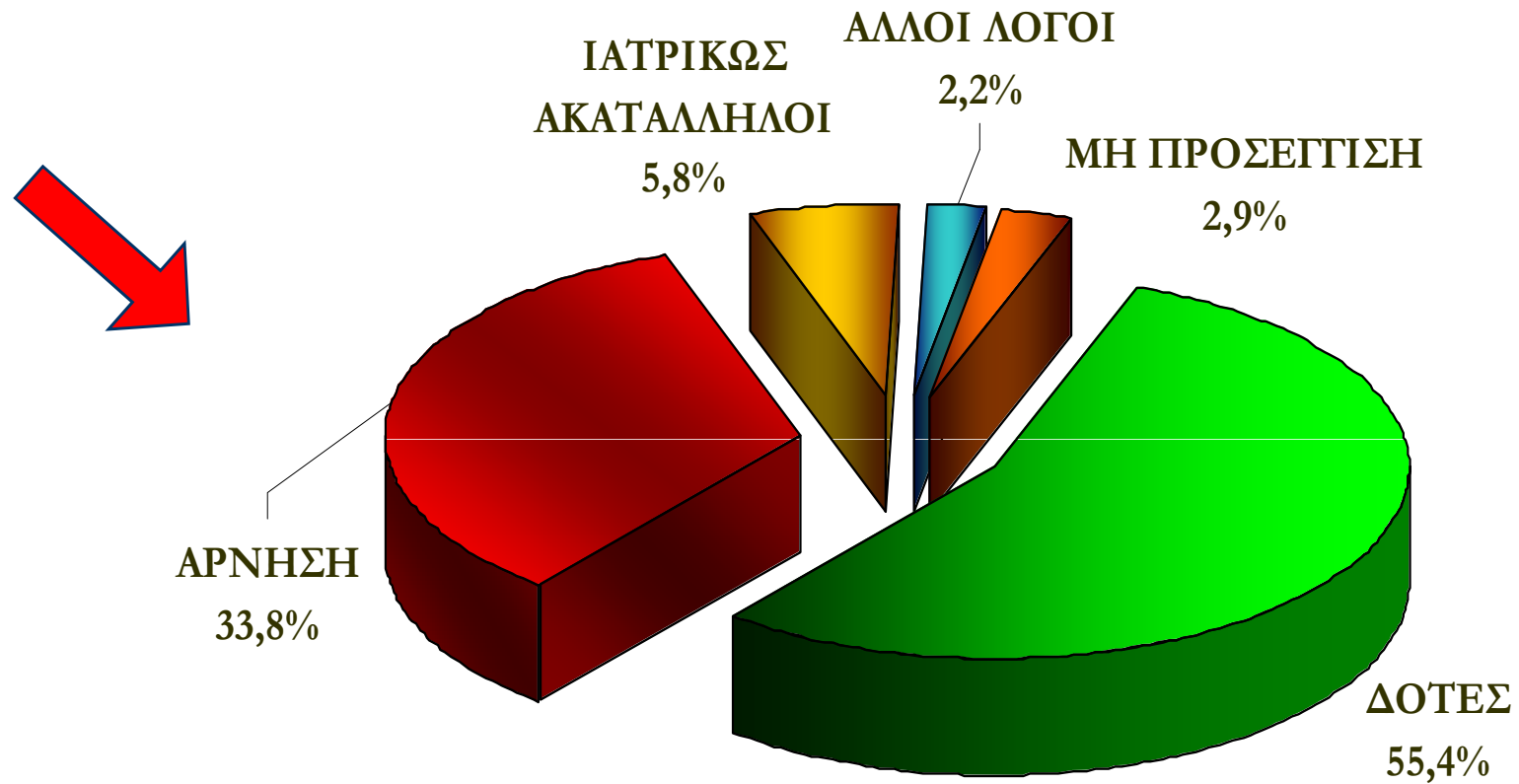
■ ΑΝΑΦΕΡΘΕΝΤΕΣ ΕΓΚ. ΘΑΝ.

■ ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΕΝΤΕΣ ΔΟΤΕΣ

ΑΝΑΦΟΡΑ ΕΓΚΕΦΑΛΙΚΩΝ ΘΑΝΑΤΩΝ 2008

ΑΠΟΨΕΙΣ ΣΥΓΓΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΟΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ

ΑΡΝΗΤΙΚΗ

- Αδυναμίας αποδοχής θανάτου αγαπημένου προσώπου
- Συναισθηματικής φόρτισης λόγω απώλειας
- Φόβου κατακρεούργησης σώματος συγγενικού προσώπου
- Τύψεων για την ενδεχόμενη λήψη απόφασης δωρεάς των οργάνων
- Μη σωστής προσέγγισης από γιατρούς

ΘΕΤΙΚΗ

- Ψυχικής δύναμης
- Παρηγοριάς στη σκέψη ότι το αγαπημένο τους πρόσωπο συνεχίζει να ζει μέσα από άλλους ανθρώπους
- Σωστής προσέγγισης από γιατρό

Εθνικός Οργανισμός
Μεταμοσχεύσεων

Εθνικός Οργανισμός Μεταμοσχεύσεων

**24h
το 24ωρο**

**365 ημέρες
το χρόνο**

 1147 ή 2106471200

ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΤΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ ΣΥΜΠΑΓΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ

- **ΚΑΡΔΙΑ – ΠΝΕΥΜΟΝΕΣ**
ΩΝΑΣΕΙΟ ΚΑΡΔΙΟΧΕΙΡΟΥΡΓΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ
- **ΗΠΑΡ – ΠΑΓΚΡΕΑΣ**
ΓΝΘ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ
ΓΝΑ ΛΑΪΚΟ
- **ΝΕΦΡΟ**
ΓΝΑ ΛΑΪΚΟ
ΓΝΘ ΙΠΠΟΚΡΑΤΕΙΟ
ΓΝΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΜΟΣ
ΠΓΝ ΠΑΤΡΩΝ (ΡΙΟ)

EU /23

SCANDIA Tx

UK Tx

EURO Tx

A.B.M.

SWISS

O.N.T.

O.C.A.T.T.

C.N.T.

I.G.E.

E.O.M.

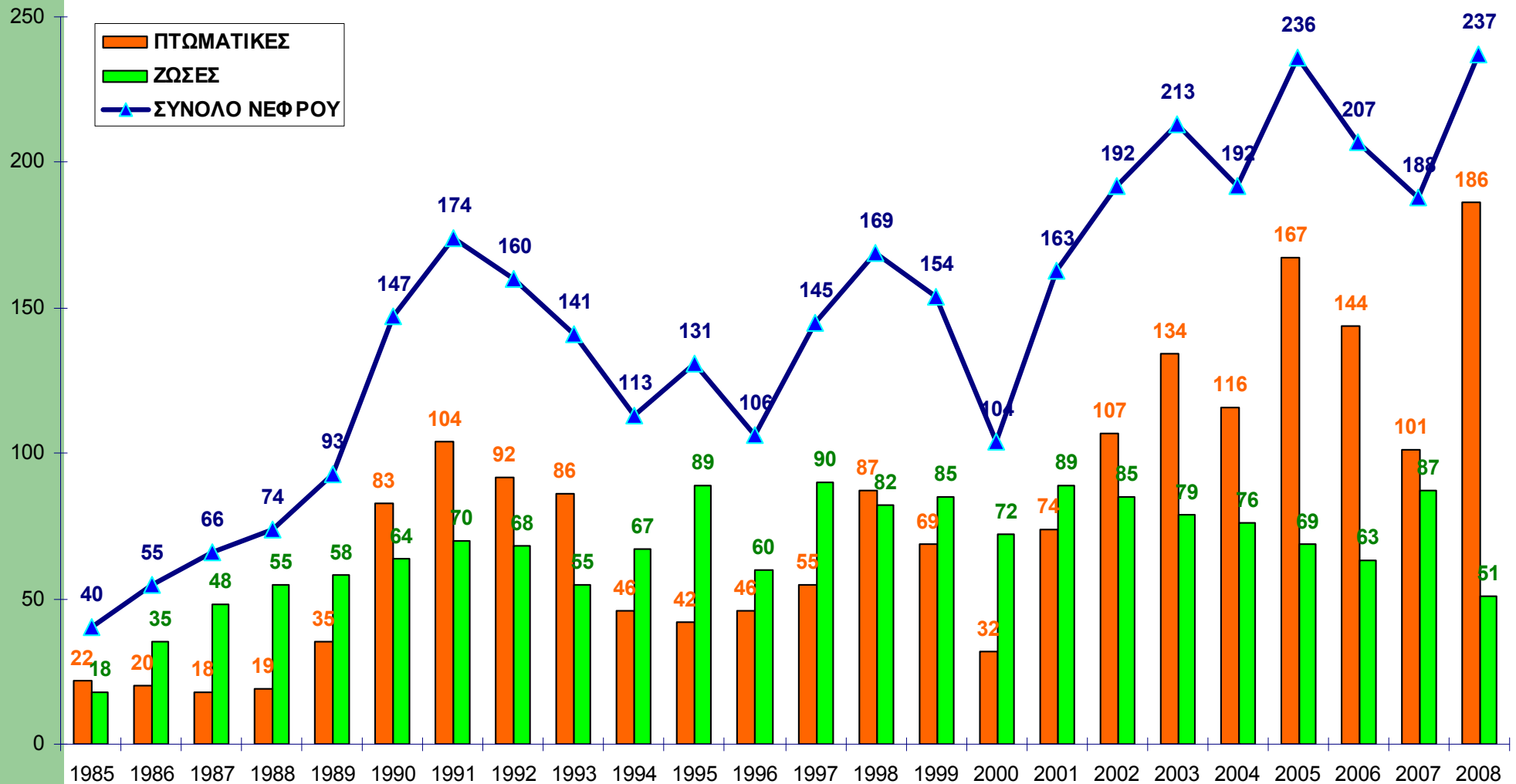
Μεταμοσχεύσεις Συμπαγών Οργάνων 1985-2008

	1985-2007	2008	ΣΥΝΟΛΟ
ΠΤΩΜΑΤΙΚΕΣ ΝΕΦΡΟΥ	1699	186	1885
ΣΥΓΓΕΝΙΚΕΣ ΝΕΦΡΟΥ	1564	51	1615
ΗΠΑΡ	298	58	356
ΠΑΓΚΡΕΑΣ	4	2	6
ΚΑΡΔΙΑ	143	16	159
ΚΑΡΔΙΑ & ΠΝΕΥΜΟΝΕΣ	4	-	4
ΠΝΕΥΜΟΝΕΣ	8	3	11
ΣΥΝΟΛΟ			4036

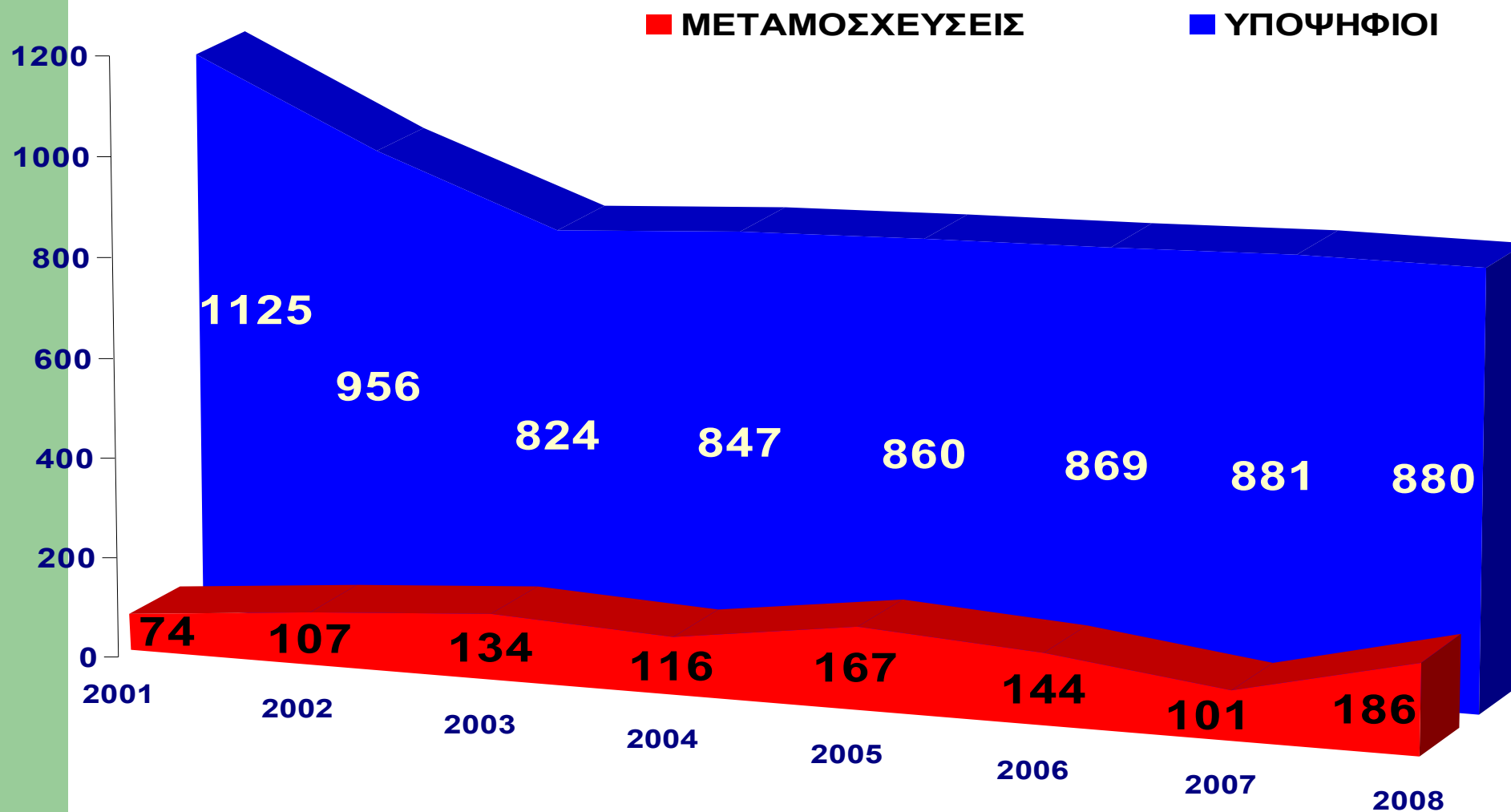
ΜΕΤΑΜΟΣΧΕΥΣΕΙΣ ΝΕΦΡΟΥ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

n=3500

Μεταμοσχευτικό Χάσμα Νεφρού 2001-2008

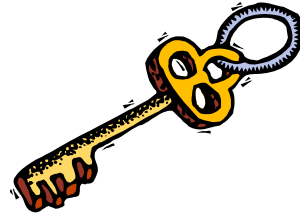
**NO
DONOR**

**NO
TRANSPLANT**

«Η ιδιαιτερότητα των μεταμοσχεύσεων
οφείλεται στο γεγονός
ότι η ανάπτυξη και η διάδοσή τους,
δεν εξαρτάται μόνο από την
επιστημονική & τεχνολογική πρόοδο,
αλλά κυρίως από την
ευαισθητοποίηση και συμμετοχή
των κοινωνικών φορέων &
όλου του κοινωνικού συνόλου...»

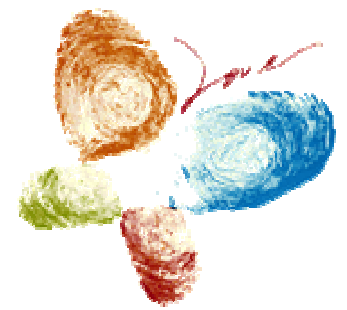

Η Δωρεά οργάνων & η Κοινωνία των Πολιτών

...Σε δύσκολα εγχειρήματα η ενεργοποίηση μόνο του κράτους έχει περιορισμένα αποτελέσματα...

...Μόνο η συνεργία Κράτους & Κοινωνίας των Πολιτών μπορεί να βοηθήσει...

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ

Οκτώβριος 2002: Αποτελέσματα Ποιοτικής Έρευνας

ΘΕΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ

- Κανείς δεν αμφισβητεί τη σημαντικότητα της ιδέας – σε θεωρητικό και ιδεαλιστικό επίπεδο.
- Οι συνδυαστικοί λόγοι που κάποιος γίνεται δωρητής οργάνων είναι οι εξής:
 - ύπαρξη **αλτρουισμού** - αγάπη για το συνάνθρωπο
 - διάθεση **προσφοράς** προς το κοινωνικό σύνολο
 - **δεν έχει φοβίες** σχετικές με το θέμα του θανάτου
 - έχει **εμπιστοσύνη** στους γιατρούς
 - έχει δυνατότητα πρόσβασης στην **πληροφόρηση**
 - έχει σχέση με ενημερωμένα/ αναμειγμένα άτομα με τον ευρύτερο ιατρικό κλάδο ή έχει σχέση με τον ευρύτερο ιατρικό κλάδο
 - έχει **προσωπική εμπειρία** έλλειψης οργάνων στο άμεσο περιβάλλον του.
- **Αν ο ίδιος ή κάποιο αγαπημένο του πρόσωπο είχε ανάγκη από μια μεταμόσχευση που θα του σώσει τη ζωή, θα ήθελε να βρεθεί ένα όργανο γι' αυτόν...**
- **η Συνειδητοποίηση ότι μας αφορά περισσότερο απ' όση νομίζουμε...**

ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΑΠΟΨΕΩΝ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΔΩΡΕΑ ΟΡΓΑΝΩΝ

Οκτώβριος 2002: Αποτελέσματα Ποιοτικής Έρευνας

- Γνωρίζουν τη Δωρεά Οργάνων.
- Υποστηρίζουν την Δωρεά Οργάνων, στην θεωρία.
- Αισθάνονται Φόβο και Επιφυλακτικότητα, στην πράξη.
- Θεωρούν ότι δεν είναι επαρκώς πληροφορημένοι

ΑΡΝΗΤΙΚΗ ΑΠΟΨΗ - ΦΟΒΙΑ

- Δεν θα με «προσεγγίσουν» οι γιατροί σε περίπτωση ατυχήματος
- Ιατρικό λάθος-μη σωστή διάγνωση θανάτου
- Θέμα θανάτου-αποφυγή επικοινωνίας για προληπτικούς λόγους
- Εμπορία οργάνων-«σπασίματα προκαλούν το ατύχημα»
- Αν έχω κάρτα δωρεάς θα με βρουν και....

Δεν φοβάμαι γιατί γνωρίζω ότι:

- Ο **εγκεφαλικός θάνατος ισοδυναμεί με θάνατο**, είναι μη αναστρέψιμη κατάσταση και ΠΟΤΕ στα ιατρικά χρονικά δεν έχει επανέλθει άνθρωπος που τα στέλεχός του έχει υποστεί βλάβη. Ο εγκεφαλικός θάνατος καμία σχέση δεν έχει με το κώμα ή το «φυτό».
- **Κανένας Δωρητής Οργάνων δεν κινδυνεύει...** Είναι τόσο πολύπλοκες οι διαδικασίες και για να πετύχει μια μεταμόσχευση εμπλέκονται τόσο εξειδικευμένοι επαγγελματίες που ΑΠΟΚΛΕΙΤΕΤΑΙ μια μεταμόσχευση οργάνων να γίνει κρυφά ή παράνομα.
- Οι «**αστικοί μύθοι**» που κυκλοφορούν κατά καιρούς περί απαγωγών και άλλων περίεργων καταστάσεων, **δεν ευσταθούν** και καταρρέουν έπειτα από ελάχιστη έρευνα. Είναι αυτονόητο ότι καλό είναι να μην αναπαράγονται ούτε να λαμβάνονται σοβαρά υπόψη.
- Ο ρόλος της **Κάρτας Δωρητή** είναι για να συμβάλλει στη προώθηση της Δωρεάς Οργάνων. Ο Δωρητής με τον τρόπο αυτό δηλώνει απλά την υποστήριξη του και την επιθυμία του. **Δεν είναι χρήσιμη σε κανέναν άλλον πέρα από τον ίδιο.**
- Με τον όρο «**εμπόριο οργάνων**» νοείται οργανωμένη αγοραπωλησία οργάνων που πραγματοποιείται σε τριτοκοσμικές χώρες, χωρίς νομικό πλαίσιο που να την απαγορεύει. Σε καμία περίπτωση κάτι ανάλογο δεν συμβαίνει στην Ελλάδα!

ΕΘΝΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ ΔΩΡΗΤΩΝ ΟΡΓΑΝΩΝ & ΙΣΤΩΝ

- Τηρείται σε **ειδική βάση δεδομένων** στον Ε.Ο.Μ.
- Καταγράφει απλά τη **θετική στάση** των πολιτών απέναντι στη Δωρεά Οργάνων
- Στην **πράξη ζητείται πάντοτε** από τους ιατρούς η **συναίνεση** της οικογένειας του εκλιπόντος για Δωρεά Οργάνων
- **Σχεδόν πάντα η οικογένεια συναινεί** στη Δωρεά αν ο εκλιπών είχε **Κάρτα Δωρητή ή το είχε συζητήσει μαζί τους.**
- Από το 1985 εως σήμερα **μόνο 93.754** πολίτες (**0,85%** πληθυσμού) έχουν δηλώσει ότι θα επιθυμούσαν μετά θάνατον να βοηθήσουν ασθενείς συνανθρώπους τους δωρίζοντας τα όργανά τους προς μεταμόσχευση

Εθνικός Οργανισμός
Μεταμοσχεύσεων

ΠΩΣ ΜΠΟΡΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΔΩΡΗΤΗΣ ΙΣΤΩΝ ΚΑΙ ΟΡΓΑΝΩΝ;

www.eom.gr

Κ.Ε.Π.

Τηλ. 1147

Κλείνοντας, ας θυμόμαστε ότι :

- Τα όργανα από πολλούς δυνητικούς δότες δεν αξιοποιούνται επειδή δεν είχαν **συζητήσει** ποτέ εν ζωή με την οικογένειά τους τη θετική του στάση απέναντι στη Δωρεά?
- Η Δωρεά Οργάνων πραγματοποιείται μόνο από Εγκεφαλικά νεκρούς ανθρώπους που νοσηλεύονται σε **Μ.Ε.Θ** και όχι από ανθρώπους που καταλήγουν στο σπίτι ή π.χ σε ένα τροχαίο ατύχημα...
- Πάντα ζητείται η **συναίνεση των συγγενών**, ανεξαρτήτως Κάρτας Δωρεάς – *Προτιμάμε να «χάσουμε» ένα δότη παρά να ακουστεί κάτι αρνητικό που θα βλάψει την ιδέα της Δωρεάς.*
- Ο **Ε.Ο.Μ.** είναι ο αρμόδιος κρατικός φορέας ελέγχει, συντονίζει, διαμεσολαβεί και διασφαλίζει όλες τις διαδικασίες από το δότη στο λήπτη.
- **Η πιθανότητα να χρειαστούμε εμείς οι ίδιοι κάποια στιγμή της ζωής μας ένα μόσχευμα, είναι πολύ μεγαλύτερη από το να καταλήξουμε υπό συνθήκες που να μπορούμε να δωρίσουμε τα όργανά μας μετά θάνατον – Άρα μας αφορά όλους !!!**

Η συνεργασία μας ...

Η μεταμόσχευση είναι αποτέλεσμα
ομαδικής προσπάθειας
& οι απλοί ΠΟΛΙΤΕΣ αποτελούν
σημαντικό κρίκο της αλυσίδας.

Σας χρειαζόμαστε στο πλευρό μας...